

SUURESSA MUKANA



Raamattu omalla kielellä
kuuluu jokaiselle, s. 4

Mirjami Uusitalo:
Työmme antaa arvon
syrjäytetyille yhteisöille, s. 6

Anna Vähäkangas:
Kutsumuksena kielentutkimus, s. 7

TEEMANA
RAAMATUN-
KÄÄNNÖS-
TYÖ

1/2026

Käännöstyö edistyy vauhdilla

TEKSTI:
MARJA NEUVONEN

Raamatunkäännöstyössä eletään innostavia aikoja. Pian koittaa päivä, jolloin kaikilla ihmisillä on ainakin jokin Raamatun osa omalla kielellään. Näin arvioi Britannian ja Irlannin Wycliffe syyskuun julkaisussaan *State of the Bible 2025*.

Raamatunkäännöstyön tilastojen mukaan jäljellä on enää 550 kieltä, joille käännöstyötä ei tarpeesta huolimatta ole vielä aloitettu. Vuotta aiemmin käännöstyön aloittamista odotti 985 kieltä, ja vuonna 2021 sitä odotti 1 892 kieltä.

Raamatunkäännöstyön vauhti kiihtyy monista syistä. Wycliffen julkaisussa todetaan, että Jumala on erityisesti siunannut käännöstyötä ”tällaisia aikoja varten” (Est. 4:14). Merkittävää on, että kieliyhteisöt ovat työssä mukana, käännöstiimien määrä on kasvanut ja työllä on enemmän tukijoita.

Teknologiakin on kehittynyt. Tekoäly nopeuttaa raamatunkäännöstyötä erityises-

Koko Raamattu yhä useammalla

Maailman 7 396 kielestä 779:llä on koko Raamattu. Viime vuonna koko Raamattua omalla kielellään pääsi ensimmäistä kertaa käyttämään 197 miljoonaa ihmistä, ja Uutta testamenttia 54 miljoonaa ihmistä. Käännöstyö on meneillään yli 4 400 kielen parissa.



MIRJAMI UUSITALON ALBUMI

Etiopian lähetystyöntekijämme Mirjami Uusitalo työskentelee neuvonantajana ja käännöskonsulttina Vanhan testamentin käännösprojektissa diraitan kielelle. Kuvassa hän on paikallisten kääntäjien, pastori Hatanon (vas.), rouva Alemneshin ja pastori Frewn, kanssa Toisen Mooseksen kirjan käännöksen konsulttitarkastuksessa marraskuussa 2025.

ti käännösprosessin alkuvaiheissa. Se voi esimerkiksi Uuden testamentin käännöksen avulla tuottaa ensimmäisen käännösluonnoksen Vanhasta testamentista. Tekoäly ei kuitenkaan voi korvata ihmistä, sillä käännöstyö vaatii ymmärrystä kielestä, kulttuurista ja elämästä tietyssä ympäristössä. Tekoäly ei korvaa kääntäjän arviointikykyä, tunneälyä ja kulttuurista herkkyyttä, eikä myöskään Pyhän Hengen ratkaisevan tärkeää opastusta.

Historiallisia virstanpylväitä

– Elämme poikkeuksellisia aikoja, toteaa Britannian ja Irlannin Wycliffen toiminnanjohtaja **James Poole** järjestönsä julkaisussa.

– Ensimmäiset opetuslapset muistelivat Vanhan testamentin sankareita, jotka odottivat Kristuksen tuloa, mutta eivät sitä nähneet. Me muistelemme kiitollisuudella heitä, jotka uurastivat uskollisesti raamatunkäännöstyössä ennen meitä. He loivat

perustan, jolle me nyt rakennamme. Tänä me olemme etuoikeutettuja, sillä saamme nähdä seinien nousevan ja kattojen muotoutuvan. Kaikkien elävien kielten parissa päästään aloittamaan käännöstyö. Jokaiselle kielelle saadaan käännettyä vähintään jokin Raamatun kirja. Lähivuosina saavutetaan myös kaksi merkittävää rajapyykkiä: koko Raamattu 800 kielellä ja Uusi testamentti 2 000 kielellä. Nämä ovat historiallisia virstanpylväitä, Poole toteaa.

Raamatunkäännöstyö etenee nopeasti ja tilastot ovat rohkaisevia. Työtä kuitenkin vielä riittää. Yhdellä henkilöllä viidestä ei vielä ole koko Raamattua sillä kielellä, jonka hän parhaiten osaa. Tämä tarkoittaa noin 1,5 miljardia ihmistä.

Artikkelin tilastot ovat syyskuulta 2025.

Maailmanlaajuinen Wycliffe-järjestö on Kansanlähetyksen yhteistyökumppani raamatunkäännöstyössä.

SUOMEN EV.LUT. KANSANLÄHETYKSEN KUMPPANUUSLEHTI 1/2026

TILAUSPALVELU

Opistotie 1, 12310 Ryttylä, rekisteri@sekl.fi

PÄÄTOIMITTAJA

Daniel Nummela
044 4477 812
daniel.nummela@sekl.fi

TOIMITUSSIHTEERI

Marja Neuvonen
044 4477 802
marja.neuvonen@sekl.fi

TOIMITUS

Sanna Myllärinen, Marja Neuvonen,
Anne Lepikko ja Marko Kangas

TAITTO

Marko Kangas

KANNEN KUVA

Sanna Suutari

PAINOPAIKKA

Botnia Print Oy, Kokkola

KUSTANTAJA

Suomen Ev.lut. Kansanlähetyksen ry

OSOITELÄHDE

Suomen Ev.lut. Kansanlähetyksen ystävärekisteri

SUOMEN EV.LUT. KANSANLÄHETYS on luterilainen lähetysherätysliike, joka on tehnyt hengellistä työtä vuodesta 1967 alkaen sekä kotimaassa että ulkomailla. Kansanlähetyksen näkökulma on viedä evankeliumia kotiovelta maailman ääriin saakka. Olemme Suomen ev.lut. kirkon virallinen sopimuslähetyksjärjestö.





MINTTU GUMMERUS

Viime Kansanlähetytpäivillä siunattiin uusille työ-
kausille yksitoista ulkomaantyöntekijää.

Missiomme

Evankelioikaa kansa evankelioimaan kansoja.

Visionme

Jotta mahdollisimman moni kohtaisi Jeesuksen,
saisi hengellisen kodin ja pääsisi perille.

Työmme suuntaviivat

Raamattu – Luemme, opetamme ja
noudatamme rohkeasti Jumalan sanaa.

Herätys – Julistamme evankeliumia siellä
missä Kristusta ei vielä tai enää tunneta.

Lähetys – Kasvatamme ja lähetämme
lähetystyöhön.

Seurakuntayhteys – Rakennamme
rukoilevaa ja perheystävällistä
hengellistä kotia kaikenikäisille.

Vahva suositus

Kansanlähetyksellä on tänä vuonna kaksi
suosituskohdetta, joille seurakunnat
voivat halutessaan kerätä kolehdin:

- käännös- ja avustustyö
Etelä-Moldovassa ja Ukrainassa
- kieli- ja käännöstyö Aasiassa.

Lue lisää: kansanlähetyk.fi

Evankelioikaa kansa evankelioimaan kansoja

Kansanlähetyksen tehtävä – evankeloida kansa evankelioimaan
kansoja – on tänään ajankohtaisempi kuin koskaan aikaisemmin.
Kun maailma ympärillämme on jatkuvassa muutoksessa ja epävarmuus
lisääntyy, pitää Jeesuksen antama lähetyskäsky näkymme kirkkaana.

Viime vuoden aikana pysähdyimme yli viidensadan työmme ystävän ja
kumppanin kanssa miettimään, miten näkymme ja tavoitteemme toteutuisivat
parhaiten. Näin syntyi Kansanlähetyksen uusi strategia 2026–2030.

Kansanlähetykseen syntyi herätyksestä ja elää herätyksestä. Elämämme Jumalan
lapsina on Jeesuksessa ja hänen evankeliumissaan. Haluamme, että mahdollisimman
moni kohtaisi Jeesuksen, saisi hengellisen kodin ja pääsisi perille.

Ajassamme moni etsii merkitystä, yhteyttä ja toivoa. Samalla kristillinen usko
on yhä vieraampi tai etäisempi. Evankeliumin todelliselle sanomalle syntien
sovituksesta on suuri tarve myös Suomessa.

Kaiken tämän keskellä haluamme rakentaa hengellisiä
koteja, joissa evankeliumi kuuluu selkeästi, rukous on
osa jokapäiväistä elämää ja kaikenikäiset voivat kasvaa
uskossa. Messuyhteisöissä, pienryhmissä, nuorten-
illoissa ja raamattuopetusten äärellä voi kohdata
Jeesuksen ja elää seurakuntayhteydessä.

Uudessa strategiassa katsomme rohkeasti eteenpäin.
Raamattu pysyy perustana. *Lähetys lähelle ja kauas*
on työn ytimessä. Hengellinen koti tarjoaa tuki-
kohdan, josta ponnistaa kaikkeen maailmaan.

Kansanlähetykseen on olemassa ihmisiä, ei
rakenteita varten. Kutsumme ihmisiä
löytämään elämälleen tarkoituksen.
Kristittyjä elämään arkeaan todeksi
Jumalan lapsina. Vapaaehtoisia
antamaan aikaansa ja lahjojaan
Jumalan valtakunnan työhön.
Lähetystyöntekijöitä ja evankelis-
toja lähtemään, kun Herra kutsuu.
Lähetäjiä rukoilemaan ja tukemaan työtä.
Yhdessä olemme liike, joka elää armosta ja toimii
armosta käsin.

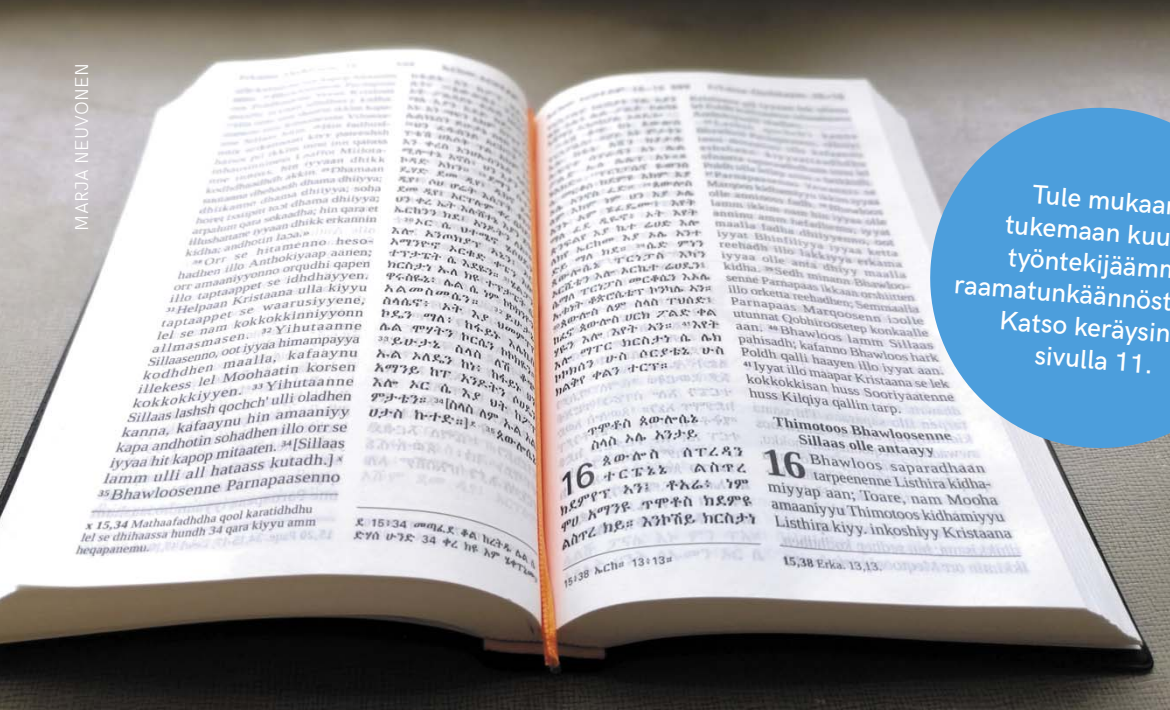
Kansanlähetykseen ei ole valmis – eikä sen kuulukaan olla.
Se on matkalla. Katseemme on Kristuksessa, joka itse
rakentaa seurakuntaansa ja vie evankeliumin perille.
Hänen varassaan voimme kulkea luottavaisesti kohti
vuotta 2030 ja siitä eteenpäin.

Daniel Nummela

Kirjoittaja on Suomen Ev. lut.
Kansanlähetyksen toiminnanjohtaja.



PHILIPPE GUEISSAZ



Tule mukaan
tukemaan kuutta
työntekijääme
raamatunkäännöstyössä.
Katso keräysinfo
sivulla 11.

Työntekijämme RAAMATUN- KÄÄNNÖSTYÖSSÄ vähemmistökielille

**ANNA VÄHÄ-
KANGAS** toimii
Ethiopian raa-
matunkääntä-
jien kielitieteel-
lisenä neuvon-
antajana.



SANNA SUUTARI



**MIRJAMI UUSI-
TALO** työskentelee Lounais-Etiopiassa puhuttavan diraitan kielen käännösprojektissa.



**KAaksi TYÖN-
TEKIJÄÄMME**
tekee käännös-
työtä kansalle,
jonka kristityt
ovat syrjittyjä ja
vainottuja.



ENVATO



REINO toimii
Moldovassa
puhuttavan
gagauzin
kielen parissa
eksegeettisenä
neuvonantajana.



TEIJA toimii Pohjois-Euraasiassa puhuttavan komipermjakin ja kolmen muun kielen parissa.



TEIJAN ALBUMI

Hän työskentelee myös Kaukasiassa puhuttavan koilliskaukasialaisen vähemmistökielen parissa.

Turvallisuussyistä kaikkia nimiä ja sijainteja ei mainita.

Kuvassa on Uusi testamentti Lounais-Etiopiassa puhuttavalla diraitan kielellä.

Äidinkielen Raamattu kuuluu jokaiselle

TEKSTI: MARJA NEUVONEN, LÄHTEET: WYCLIFFE.FI, WYCLIFFE.NET

Jumalan sana on voimallinen synnyttämään ihmisessä henkilökohtaisen uskon Jeesukseen Kristukseen. Siksi olemme mukana kääntämässä Raamattua heille, joilla ei sitä vielä ole omalla kielellään.

Jokaisella tulee olla mahdollisuus perehtyä Raamattuun sillä kielellä, jota hän ymmärtää parhaiten. Useimmiten tämä on kieli, jonka on oppinut jo lapsena ja jota käyttää eniten arjessa. Äidinkieli on sydämen kieli, ja sillä Jumalan sana avautuu ihmiselle parhaiten.

Raamatun kääntäminen ei yksin riitä Raamatunkäännöstyön tavoitteena on, että omakielinen Raamatun sana synnyttää ihmisissä uskon. Näin äidinkielen seurakunta voi syntyä, kasvaa ja vahvistua. Käännöstyön rinnalla myös edistetään yh-

teisöjen äidinkielen käyttöä ja omakielisen Jumalan sanan leviämistä.

Merkittäviä keinoja tässä ovat lukutaito-opetus, sanakirjan, aapisen ja koulukirjojen tuottaminen ja äidinkielen kouluopetuksen kehittäminen. Tärkeitä ovat myös käännöksistä tehty äänitallenteet, mobiilisovelluksilla kuunneltavat raamatunkertomukset, videoanimaatiot lapsille ja *Jeesus-elokuva*.

Raamatunkäännöstyö vaikuttaa laajasti kielivähemmistöjen elämään. Äidinkielen lukutaidon ja koulutuksen avulla kieliyhteisöillä on mahdollisuus kehittyä elinvoimaisiksi ja saavuttaa tasa-arvoinen asema yhteiskunnassa.

Käännöshankkeet onnistuvat parhaiten, kun kieliyhteisö, paikallinen kirkko ja seurakunnat sekä käännöstyöntekijät toimivat alusta asti yhdessä.

Raamatussa puhuu itse Jumala

Raamattu on Jumalan erityinen ilmoitus, jolla hän puhuttelee ihmistä sanallisesti. Sanassaan hän ilmoittaa meille sekä itsensä että tahtonsa, ja sanansa välityksellä hän myös pelastaa ihmisen.

Raamatussa puhuu itse Jumala. Siinä Jumala on ilmoittanut kaiken, mitä tarvitaan ihmisen pelastumiseen ja henkilökohtaiseen Jumalan tuntemiseen. Raa-

mattua ei voida selittää pelkän inhimillisen järjen avulla, vaan Pyhä Henki avaa sen sanoman.

Pyhä Raamattu on Jumalan sana. Se on uskon, elämän ja opetuksen ylin ohje, jonka mukaan kaikkea oppia ja opettajia on tutkittava ja arvostettava. Raamattu ei ole vain tiedonanto, vaan ennen muuta armonväline, jonka kautta Jumala pelastaa ihmisen.

Pyhien kirjoitusten tarkoitus on ilmaistu Johanneksen evankeliumissa: "Tämä on kirjoitettu siksi, että te uskoisitte Jeesuksen olevan Kristus, Jumalan Poika, ja että teillä, kun uskotte, olisi elämä hänen nimensä tähden." (Joh. 20:31)

Otteita Kansanlähetyksen ohjelmasta (2011)



Teija on työssään erikoistunut turkinsukuisiin kieliin. Kuvassa hän tarkistaa bashkiirinkielisen Raamatun oikovedosta.

Komipermjakkikäntäjät Raisa Petrova (kesk.) ja Ljudmila Nikitina (vas.) juhlistivat historiallista Psalmien, Sananlaskujen ja Saarnaajan yhteispainosta Permin Komissa Venäjällä viime keväänä. Teija toimi projektissa käännöskonsulttina.



Raamatun sanoma välittyy aina uniikisti

Työntekijämme Teija* on käyttänyt lahjojaan raamatunkäännöstyössä jo yli 30 vuoden ajan. Hän on työskennellyt 15 eri kielen parissa, joista kahdelle on valmistunut koko Raamattu. TEKSTI: MARJA NEUVONEN

Miten innostuit raamatunkäännöstyöstä?

Innostukseni kieliin heräsi jo ala-asteen englannin tunneilla. Teini-ikäisenä lähetystyö kiinnosti, mutta ajattelin, ettei minulla ollut lahjoja ”perinteiseen” lähetystyöhön. Opiskellessani kieliä yliopistossa luin artikkelin raamatunkäännöstyössä olevan suomalaisen työstä ja oivalsin, että voisin yhdistää kaksi kiinnostukseni kohdetta, Raamatun ja kielet. Wycliffe-järjestön koulutuskurssilla Englannissa koin sitten selkeän Jumalan kutsun raamatunkäännöstyöhön.

Mitä työtehtäviisi sisältyy?

Työurani alkoi yhdessä mieheni Michaelin kanssa eksegeetin tehtävissä, ja nykyisin toimin käännöskonsulttina. Autan käännöstiimejä etenkin Raamatun tekstiin ja tulkintaan liittyvissä kysymyksissä, niin että valmistuva käännös vastaa merkitykseltään Raamatun alkutekstiä. Vastuullani on myös hyväksyä käännös julkaistavaksi.

Käännöstyö on aina tiimityötä. Tiimin jäsenet tuovat oman erityisosaamisensa

yhteiseen työhön. Päämääränä on, että käännös vastaa alkutekstiä, kieli on ymmärrettävää sekä kaunista ja omakielisen käännöksen käyttäjät kokevat sen omakseen. Työskentelen tiimien kanssa pääosin etäyhteyksillä *Paratext*-ohjelmalla.

Mikä sinua innostaa työssäsi?

Jokaisella kielellä on omat ainutlaatuiset keinonsa välittää Raamatun sanoma yhä uusille yleisöille. Itselleni on ollut innostavaa kokea käännöstekstin vaikuttavuus esimerkiksi tarkistaessani Jesajan kaunista ja vivahteikasta käännöstä bashkiiriksi.

Mitkä ovat mieleenpainuvimmat hetket työssäsi?

Asuimme seitsemän vuotta Kazanissa. Kun tarkistimme pienessä kaksiossamme Michaelin kanssa tataarikäännöstä tai työskentelimme kääntäjien kanssa, kaksi pientä lastamme leikkivät tataarihoitajansa kanssa toisessa huoneessa. Vaikuttavia ovat olleet myös tataari-Raamatun käyttönottojuhla vuonna 2016 ja bashkiiri-Raamatun julkistusjuhla vuonna 2023.

Mitä omakielinen Jumalan sana merkitsee kansoille, joiden parissa toimit?

Työskentelemme yleensä vähemmistökielten parissa, ja maassa on jokin toinen kieli vallitsevana. Äidinkieli on keskeinen osa ihmisen identiteettiä, sydämen kieli, joka puhuttelee syvemmin kuin valtakieli. Tataariystäväni kertoi, että vaikka venäjä on hänellä vahvempi kuin hänen äidinkielenensä, hän pystyy selkeämmin hahmottamaan ja sisäistämään äidinkielen raamatunkertomuksen.

Mikä on unelmasi työssäsi?

Olen nähnyt, kuinka käännöstyö äidinkielle innostaa ja antaa toivoa monille, varsinkin pienten kielten puhujille. Vaikka kääntäjät eivät olisikaan kristittyjä, tiimin yhteisen työn tuloksena yhä useampi kuulee Jumalan pelastavan sanoman. Unelmani on, että jokainen käännöstyön prosessiin osallistuva saa yhdessä toisten kanssa kasvaa Jumalan tuntemisessa.

*Sukunimeä ei mainita turvallisuussyistä.



SANNA SUUTARI

MIRJAMI UUSITALON ALBUMI

Diraitankielisen Uuden testamentin käyttöönottojuhlaa vietettiin Gidolessa marraskuussa 2024. Tämä käännoistyö oli Mirjami Uusitalon pääprojektina reilun 15 vuoden ajan. Hän työskenteli projektissa neuvonantajana ja tiimin johtajana. Käyttöönottojuhlaan osallistui myös Kansanlähetyksen ulkomaantyönjohtaja Markus Alajoki (oik.).

Mirjami Uusitalo: Työmme antaa arvon syrjäytetyille yhteisöille

Tänä syksynä tulee kuluneeksi neljäkymmentä vuotta siitä, kun lähetystyöntekijämme Mirjami Uusitalo aloitti raamatunkäännöstyössä Etiopiassa. TEKSTI: ANNE LEPIKKO

Etiopiassa noin puolet yli 15-vuotiaista on lukutaitoisia. Rouva Alemnesh selittää diraitan kielten aapisen käyttöä lukutaito-opettajien kurssilla Gidolessa joulukuussa 2025.



MIRJAMI UUSITALON ALBUMI

Tulevat lukutaito-opettajat tekevät iloisia harjoituksia kurssilla.

Käännoistyöstä **Mirjami Uusitalo** löysi oimimman kutsumuksensa, työ on mielenkiintoista ja siitä on hengellistä hyötyä sekä etiopialaisille että maailmanlaajalle kirkolle. Lisäksi käännoistyön yhteydessä julkaistava materiaali edistää lukutaitoa, avaa koulutusmahdollisuuksia ja auttaa yhteisöjä nousemaan köyhyydestä.

Muutoksen silminnäkijä

Uusitalon aloittaessa 1980-luvun puolivälissä tietokoneet olivat vielä alkeellisia ja internet vain harvojen saatavilla. Teknologian kehitys on nopeuttanut ja helpottanut työtä.

– Työvaihe paperista koneelle on jäänyt pois. Enää ei tarvitse kirjoittaa kaikkea uudestaan, jos jossakin kohtaa sivulla tulee virhe. Tarkastettavat sivut saa helposti tu-

lostettua ja kopioitua, kuin myös korjattua virheet tekstiin samalla kun tekstiä käydään läpi, Uusitalo kertoo.

Äidinkieli valtakielten puristuksessa

Parhaillaan Uusitalo toimii konsulttina diraitan kielen käännöstiimille ja auttaa lukutaitotyössä. Hän on nähnyt, että kun Herra antaa tehtävän, hän antaa myös tarvittavan taidon ja avun.

– Viimeisimpinä kiitollisuuden aiheina ja rukousvastauksina ovat rahoituksen järjestäminen vuodeksi lukutaito-opetuksen järjestämiseen ja uudet lukutaito-opettajat.

Kun Uusitalo aloitti Etiopiassa vuonna 1986, amharan kieli oli ainoa sallittu virallinen kieli. Sitä käytettiin myös opetuksessa englannin kielen ohella. Vallan vaihduttua vuonna 1991 tähän tuli muutos. Sen jäl-

keen opettamisessa ja virallisissa yhteyksissä on ollut mahdollista käyttää omaa paikallista kieltä, mikäli sitä on tutkittu ja sillä on sanakirja ja kielioppi.

– Diraitan kielessä nämä edellytykset ovat täyttyneet – osin käännöstyön ansiosta. Työn tuloksena on ilmestynyt Uusi testamentti sekä lukutaito- ja muuta materiaalia, kuten laulukirja. On hienoa päästä näkemään, kuinka työme antaa arvon vähemmistökielille ja syrjäytetyille yhteisöille. Se viestii, että mikään kieli ei ole liian vähäpätöinen Jumalalle.

Jaetut toiveet

Uusitalo on huomannut, että pitkä yhdessäolo muuttaa ihmistä. Vuodet Afrikassa ovat opettaneet, että työ ei ole tärkeintä: ihmiset ovat. Kaikkia yhdistää samanlaiset

toiveet, olivatpa he missä tahansa: halu tulla hyväksytyksi, kuulua joukkoon, olla arvostettu ja rakastettu.

– Toisen auttaminen, yhdessä eläminen ja perhesiteet. Vieläkin opettelen näitä. Jos en osallistu esimerkiksi hautajaisiin silloin, kun sitä minulta edellytetään, siitä koituu hallaa työlemmekin. Ihan hävettää, kun ajattelen, miten työorientoitunut olen ollut. Nyt työtoverit joskus vertaavat entistä Mirjamia ja nykyistä. Ja nauravat päälle.

Uusitalo on saanut nähdä ja kokea monenlaisissa tilanteissa Jumalan avun ja vastauksen rukouksiin.

– Se on vahvistanut luottamusta varjelukseen ja siihen, että ”kaikki yhdessä vaikuttaa niiden parhaaksi, jotka häntä rakastavat”. Jumala pitää sanansa.

Anna Vähäkankaan kutsumus on kielentutkimus

Raamatunkäännöstyössä tarvitaan monen alan osaajia. Lähetystyöntekijä Anna Vähäkangas tukee osaamisellaan raamatunkäännöstyötä Etiopiassa kielitieteellisenä neuvonantajana.



CHRIS PLUGER / LUTHERAN BIBLE TRANSLATORS

Anna Vähäkangas avusti kääntäjiä kielioppityöpajassa Addis Abebassa Etiopiassa joulukuussa 2025.

Käännöstyö on tiimityötä, jossa on mukana monen alan asiantuntijoita: kääntäjiä, käännösneuvonantajia ja käännöskonsultteja. Tässä kokonaisuudessa **Anna Vähäkangas** tuo avuksi kielentutkimuksen perspektiivin.

– Tutkin etiopialaisista kielistä asioita, jotka auttavat Raamatun kääntämisessä ja kielen kehittämisessä.

Vähäkangas kertoo, että koskettavimpia hetkiä hänen työssään on, kun joku pienen, halveksitun kansan jäsen oppii arvostamaan itseään, omaa kieltään, kulttuuriaan ja kansaansa.

– Haluan tukea pientenkin kielten puhujia äidinkieltä käyttämisessä, koska kaikki ovat arvokkaita Jumalan silmissä.

Katse kaksikkoon

Tällä hetkellä Vähäkangas laatii kielioppitiivistelmiä. Hän perehtyy tutkimuskirjallisuuteen ja poimii sieltä yksityiskohtia, jotka voivat aiheuttaa ongelmia kääntämisessä.

– Laadin sitten näistä muutaman sivun esityksen, jotta kääntäjät ja käännöksiä tarkastavat konsultit voivat kiinnittää niihin huomiota.

Vähäkangas kertoo, että esimerkiksi kielessä, jonka kielioppitiivistelmää hän on tekemässä, on yksikön ja monikon lisäksi kaksikko.

– Tässä kielessä monikkomuoto viittaa vähintään kolmeen. Jos jotain on vain kaksi, täytyy käyttää kaksikkoa. Tässä raamatunkääntäjien on oltava

tarkkana: viittaako alkutekstin monikko kahteen vai useampaan?

Vähäkangas painottaa, että jos kirjoitusjärjestelmä ei ole toimiva, lukija joutuu arvailemaan, mitä tekstissä tahdotaan sanoa. Motivaatiota ei välttämättä riitä arvailuun kovin pitkäksi aikaa, vaan tämä lopettaa lukemisen.

– Toimiva oikeinkirjoitus edistää raamatunkäännöksen käyttöä. Kirjoitusjärjestelmän kehittäminen tukee niin Raamatun kääntämistä kuin äidinkielistä kouluopetustakin.

Rukousvastauksena rohkeutta

Esirukoukset kantavat myös Vähäkankaan työssä. Aloittaessaan alen kielen äännetutkimuksen Etiopiassa hän tapasi useita kielen puhujia. Palattuaan Suomeen Vähäkangas analysoi keräämäänsä aineistoa, ja huomasi, että joidenkin äänteiden ”käyttäytyminen” ei tuntunut johdonmukaiselta. Hän tarvitsi lisämateriaalia, mutta hänen tuntemansa murteen puhuja ei osannut englantia.

– Ajatus amharankielisestä kielentutkimukseen liittyvästä puhelinkeskustelusta pelotti minua. Ruokoitua asiaa puolesta rukouspiirissä rohkaistuin lähettämään tälle henkilölle viestin.

Vähäkangas pyysi äänityksiä tietyistä sanoista ja sai vastausviestin: ”Voitko soittaa?”

– Pohdin kauhuissani, miten osaisin selittää asiani, jos hän ei ollut ymmärtänyt viestiäni, mutta hän ojentikin puhelun englannintaitoiselle henkilölle. Pian viesteihini kilahti pyytämiäni sanoja ääniviesteinä.

ANNE LEPIKKO

Koko Raamatun kääntäminen voi viedä 30 vuotta tai pidempään. Uuden testamentin kääntäminen vie 5 – 20 vuotta. Osia Raamatusta saadaan onneksi käyttöön nopeammin. Käännösprosessi vaatii monen eri alan osaajia.

TEKSTI: MARJA NEUVONEN, PIIRROKSET: HEIDI TOHMOLA



Kuinka Raamattua käytännössä käännetään?



1. Kielen analysointi

Jos kielellä ei ole olemassa vielä lainkaan kirjakieltä, niin sellainen täytyy luoda. Joissakin maissa viranomaiset päättävät, mikä murre valitaan kirjakielen pohjaksi. Muualla päätöksen tekee käännöstiimi murretutkimuksen pohjalta.

Jos alueella on seurakuntia, nekin voivat osallistua päätöksentekoon. Kielitieteellinen asiantuntija äänittää tätä murretta kielen puhujien keskuudessa, kuuntelee äänitteitä ja analysoi niiden pohjalta sanastoa, äänitteitä ja kielioppia.

Sanakirjaa aletaan yleensä valmistaa tässä vaiheessa. Pienille kieliryhmille sanakirja omalla äidinkielellä on ylpeyden aihe.

2. Kirjakieli syntyy

Analysoinnin pohjalta muodostetaan kielelle aakkoset ja oikeinkirjoitusjärjestelmä. Näin kielelle on luotu kirjakieli, joka ajan myötä vielä hioutuu käytössä.

Tässä vaiheessa voidaan valmistaa aapinen, mikäli lukutaito-opetus halutaan aloittaa heti.

3. Raamatunkäännöksen luonnos

Luonnoksen tekee kääntäjä, joka puhuu kohdekieltä äidinkielenään. Käännöstyötä tehdään yksi Raamatun kirje tai kirja kerrallaan.

Luonnos kirjoitetaan raamatunkäännöstyössä käytettävään *Paratext*-ohjelmaan, josta löytyy paljon eri raamatunkäännöksiä

sekä laaja raamatunkääntäjien käsikirja monine apuneuvoinen. Kääntäjillä on usein tukenaan myös muita Raamatun selitysteoksia ja käsikirjoja. *Paratext*-ohjelmassa tekstiin voidaan lisätä jae-numerot ja alaviitteet sekä kuvituskuvia ymmärtämisen helpottamiseksi.

4. Käännöksen eksegeettinen tarkistus ja testaaminen

Eksegeetti eli Raamatun kirjoituksiin ja kulttuureihin perehtynyt käännöstiimin jäsen tai neuvonantaja käy läpi käännöstekstin jae jakeelta ja tekee korjaus- ja tarkennusehdotuksia. Hän varmistaa, että käännös tuo selkeästi esiin Raamatun alkutekstin merkitykset.

Tämän jälkeen käännös testataan kielen puhujien keskuudessa eri murrealueilla. Näin saadaan selville, onko teksti ymmärrettävää, tarkkaa ja hyvää kieltä.

5. Konsulttitarkistus

Yleensä ennen konsulttitarkistusta joku käännöstiimin jäsenistä tekee kohdekielle käännetyistä tekstistä takaisinkäännöksen eli sanatarkan käännöksen maan yleiskielelle tai esimerkiksi englanniksi. Näin käännöskonsultti, joka tuntee Raamatun alkukielen ja tekstin merkityksen mutta ei



yleensä ymmärrä kohdekieltä, voi tarkistaa käännöksen.

Konsultti tutkii käännöstä perusteellisesti ja lähettää käännöstiimille kysymyksiä ja ehdotuksia *Paratext*-ohjelman kautta. Tämän jälkeen konsultti ja tiimi käyvät yhdessä läpi konsultin huomioita. Mukana on myös kohdekielen puhuja, joka ei ole ollut osallisena käännöstyössä ja joka ei siten tiedä, mitä tekstin pitäisi sanoa. Konsultti voi esittää hänelle kysymyksiä tekstistä ja

varmistua siitä, että käännös välittää Raamatun sanoman selkeästi ja oikein. Konsultin kommenttien jälkeen tehdään viimeiset korjaukset.

6. Raamatun käyttöönotto

Sitä mukaa kuin Raamatun osia valmistuu, ne pyritään saamaan ihmisten käyttöön.

Ne voidaan äänittää ja/tai painattaa erillisinä kirjasina.

Luukkaan evankeliumin pohjalta tehdään usein myös *Jeesus*-filmi.

Internetin ja kännykään ladattavien sovelusten avulla tekstejä, äänitteitä ja elokuvaa pystytään nykyään levittämään tehokkaasti.

Lisäksi voidaan tehdä materiaalia lukutaitotyöhön sekä esimerkiksi pieni katekismus, laulukirja, laskuoppi ja kertomuskirjoja.



Uuden testamentin tai koko Raamatun käyttöönottoa juhlistaan usein näytävästi seurakunnissa ja koko kieliyhteisössä.



Yhteistyökumppanimme raamatunkäännöstyössä

- Wycliffe Raamatunkääntäjät (Suomi)
 - Wycliffe Global Alliance
 - SIL Global
- International Bible Translators
- Suomen Raamatunkäännösinstituutti
- Moskovan Raamatunkäännösinstituutti
 - monet paikalliset kirkot

Käännöstyö gagauzin kielelle on saamassa jatkajan



SANNA SUUTARI

Gagauzin kieli innostaa Kaisa Niemeä ja Reino. Turkinsukuista gagauzin kieltä puhutaan useissa Itä-Euroopan maissa. Parhaiten äidinkieltä ovat säilyttäneet autonomisen Gagauzian asukkaat Etelä-Moldovassa.

*Sukunimeä ei mainita turvallisuussyistä.

Työntekijämme **Reino*** työskentelee gagauzin-kielisen Vanhan testamentin käännöstyössä eksegeettisenä neuvonantajana. Suunnitelmissa on, että hänen työnsä jatkaisi lähitulevaisuudessa **Kaisa Niemi**, joka opiskelee Kansanlähetysohjelmaa.

– Kaisalla on intoa, ja osaamista kertyy koko ajan lisää, Reino iloitsee.

Kaisa on koulutukseltaan venäjän kääntäjä ja kulttuuriantropologi, ja hänellä on kokemusta lyhytaikaisesta lähetystyöstä Thaimaasta ja Venäjältä.

– Koen Jumalan kutsuneen minut palvelemaan valtakuntansa työssä raamatunkäännöstyön kautta. Sydämelläni ovat erityisesti kieli- ja kulttuurivähemmistöt, Kaisa kertoo.

– Opiskelu lähetykselinjalla on ollut mielenkiintoista ja yllättävän intensiivistä. Ajattelemista ja prosessointia on ollut paljon.

Kaisa on jo lähes vuoden verran opiskellut gagauzin kieltä, minkä hän kokee kiehtovana ja hyvällä tavalla haastavana. Viime syksyyn kuului myös tulevien eksegeettien koulutusseminaari sekä matka tulevaan työskentelymaahan, Moldovaan.

– Minulla on jo parikymmentä vuotta ollut aavistus, että haluan tämäläisyyteen työhön. Tuleva työ innostaa, mutta mietin, mitä kaikkea pitää vielä oppia, että pärjään työssäni.

Reino kertoo, että hän haluaisi jatkossa auttaa käännöstiimiä tukijan roolissa. Innostusta Reinolla riittää, varsinkin kun hän on parin viime vuoden aikana nähnyt, kuinka Gagauziassa on herätty arvostamaan ja kehittämään omaa kieltä. Nuoretkin ovat tässä vahvasti mukana.

MARJA NEUVONEN



Herran siunaus

diraitan kielellä

ሞሀ ኔድ ቆሩ ኔድ ሉሹ፡

Mooha hedhi qoru hedhi lushu.

Herra siunatkoon sinua ja varjeltoon sinua.

ሞሀ ሚንተይ ኔድ አቱመይ፡ ደዩዩኖ ኔድ ደይ፡

Mooha miintayy hedhi attumayyu, dhayyayenno hedhi dhayyu.

Herra kirkastakoon kasvonsa sinulle ja olkoon sinulle armollinen.

ሞሀ ፖረይት ሚንተይ ምተትይ፡ አንዶሽዬኖ ኔድ ደይ፡

Mooha poraytip miintayy mitatiyyu, andhoshayyenno hedhi dhayyu.

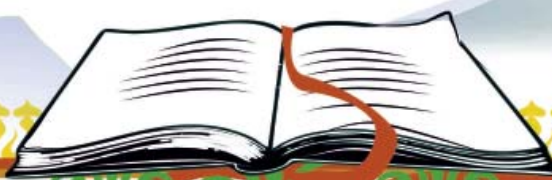
Herra kääntäkoon kasvonsa sinun puoleesi ja antakoon sinulle rauhan.

ሞሀ አፕቱን፡ ሞሀ ሸመቱን፡ ሞሀ ለፎተ ሚሉቱን፡ ሞሀ ሸኮሀን፡ አሜን፡

*Mahha Appaten, mahha immaten, mahha laaffot
miiloten, mahha shokkohan. Amen.*

Isän ja Pojan ja Pyhän Hengen nimeen.

Aamen.



Herran siunaus on kirjoitettu diraitaksi perinteisillä etiopialaisilla tavumerkeillä eli fideleillä sekä latinalaisilla kirjaimilla. Huoneentaulun on kuvittanut Heidi Tohmola.

Rukoillaan raamatunkäännöstyön puolesta

Työntekijämme aasialaisen kielen parissa

- kiitetään työn etenemisestä vaikeuksista huolimatta
- kiitetään äidinkielistä kääntäjistä, ja rukoillaan varjelusta heille ja alueen muille kristityille
- että tiimin yhteydenpidon tekniikka toimisi.

Teija

- että Pohjois-Siperiassa puhuttavalla kielellä julkaistut Ruutin kirja ja valokuvakalenteri Sananlaskujen jakein antavat toivoa
- Kaspianmeren pienelle kansalle valmistuu Uuden testamentin kirjeitä. Rukoillaan, että ne koskettavat tätä kristinuskosta vieraantunutta kansaa.
- että Vanhan testamentin avaintermi -projektin artikkelit heprean kielestä auttavat käännöstiimejä
- että kielten rikkaus ei katoaisi isojen kielten puristuksessa, ja jokainen kansa kokisi, että Jumala on heitä lähellä heidän oman kielensä kautta.

Mirjami Uusitalo

- kiitetään taloudellisesta tuesta diraitan kielen lukutaito-opetuksen järjestämiseen vuodeksi ja uusista lukutaito-opettajista
- kiitetään diraitankielisten Lasten Raamattujen ja Uuden testamentin hyvästä vastaanotosta: niitä ostetaan koko ajan
- lisää lähetystyöntekijöitä raamatunkäännös- ja lukutaitotyöhön ja teologeja seminaarien opettajiksi
- terveyttä, varjelusta matkoille.

Anna Vähäkangas

- viisautta työhön länsietiopialaisen kielen parissa
- kansan puolesta, jolle käännöstyötä tehdään
- kevään seurakuntavierailut Suomessa ja HOPE-tapahtuma "Raamattu kansalle" Ryttylässä 24.-26.4.
- kiitetään mahdollisuudesta avustaa käännöstiimin kääntäjiä kielioppityöpajassa Etiopiassa.

Reino, Kaisa Niemi

- Gagauzin kieli kehittyä hurjaa vauhtia. Pyydetään viisautta Psalmien noin 40 avaintermiä, kuten pelastus ja vanhurskaus, kääntämiseen.
- Kiitetään Gagauziassa ja Moldovassa virinneestä innostuksesta elvyttää gagauzin kieltä ja kulttuuria.
- Rukoillaan Kaisalle kärsivällisyyttä työhön valmistautumiseen sekä taloudellista tukea yksityisiltä lahjoittajilta ja seurakunnilta, että työn aloittaminen gagauzin kielen parissa mahdollistuu.

Rukous vaikuttaa tänäänkin lähetystyön arjessa. Lämmin kiitos sinulle.

Rukouskalenterimme 2026-2027 ilmestyy Kansanlähetyspäivillä 3.-5.7.2026.

Evangeliumin suloinen kosketus

RAAMATTU ON minulle rakas ja tärkeä. Eräs runoilija muotoili asiaa sanomalla, ettei hän kysy luetko Raamattua, vaan lukeeko Raamattu sinua. Ovatko sen sivut kääntyneet ja venyneet kyyneliesi alla? Ovatko sen saumat revenneet, kun se taipui ruokkimaan sinua?

Soisin, että kaikilla maailman ihmisillä olisi sama mahdollisuus tulla rohkaistuksi ja lohdutetuksi Jumalan Sanan kautta. Että jokaisella olisi mahdollisuus kokea syvällä sydämessään sekä lain pisto että evangeliumin suloinen kosketus, kun synnit on annettu anteeksi.

Raamatunkäännöstyö on pitkäjänteistä työtä, ja koko Raamatun kääntämiseen voi kulua parikymmentä vuotta. Työntekijämme ovat erityisasiantuntijoita, joiden ammattitaitoa ja kärsivällisyyttä ihailen valtavasti.

REILU VUOSI SITTEN pääsin todistamaan harvinaista tilaisuutta: diraitankielisen Uuden testamentin käyttöönottoa Etiopiassa. Diraitan puhujia on noin 170 000. Juhliin osallistui niin paljon väkeä, etteivät kaikki mahtuneet sisään kirkkoon, vaan heille laitettiin penkkejä kirkon ulkopuolellekin.

Juhlajumalanpalvelus pidettiin maan pääkielellä amharaksi, koska kirkon johto ei osannut paikallista kieltä. Mutta kun työntekijämme **Mirjami Uusitalo** luki ääneen uunituoretta diraitankielistä Uutta testamenttia, juhlaväki puhkesi suosionosoituksiin joka jakeen jälkeen. Oli sykähdyttävää, millaisen ilon omakielinen Jumalan Sana synnytti! Iloitsin heidän mukanaan joka solullani.

MEILLÄ SUOMALAISILLA on ollut oma Raamattu jo viidensadan vuoden ajan.

Maailmassa on kuitenkin yli 4 000 kieltä, joiden puhujat edelleen odottavat Raamatun valmistumista, ja noin 550 käytössä olevaa kieltä, joilla työtä ei vielä ole aloitettukaan.

Suomen Ev.lut. Kansanlähetyksen on mukana kääntämässä Jumalan rakkauskirjettä noin kymmenelle eri vähemmistökielille Afrikassa, Euroopassa ja Aasiassa. Kutsun sinuakin mukaan viemään Jumalan Sanaa kaikille kansoille heidän omalla sydämensä kielellä.

Kirjoittaja työskentelee Kansanlähetyksen raamatunkäännöstyön aluekoordinaattorina. Hän on aiemmin toiminut lähetystyöntekijänä SAT-7:llä Kyproksella.



SANNA SUUTARI



SANNA SUUTARI

Sana antaa elämän Keräys raamatunkäännöstyölle

LAHJOITA
TYÖHÖMME.
KIITOS!

Raamatun sana on elävä ja voimallinen.

Omalla kielellä vastaanotettu evangeliumi on uskon ja äidinkielen seurakunnan perusta.

Meille suomalaisille Raamattu omalla kielellämme on itsestäänselvyys. Maailmalla tilanne on toinen. 1,5 miljardilla ihmisellä ei vielä ole koko Raamattua omalla äidinkielellään.

Auta meitä viemään ilosanoma Jeesuksesta ihmisille heidän sydämen kielellään.

Eräs bashkiiri kertoo:

"Olen mukana palvelemissa bashkiirikylissä, joissa ihmiset ajattelevat ja keskusteleval bashkiiriksi.

Kunpa näkisit, kuinka iloisina he lukevat Raamattua bashkiirin kielellä!"



LAHJOITA HELPOSTI MobilePayn kautta numerolla **34314** tai skannaamalla viereinen QR-koodi.

Pankissa voit lahjoittaa viitenummerolla **70328** Suomen Ev.lut. Kansanlähetyksen tilille,

Nordea: FI83 2070 1800 0283 25, maksun saajan nimi:
Suomen Evankelisluterilainen Kansanlähetyksen r.y.,
ruotsiksi Finlands Evangelisk-lutherska Folkmission r.f.

Ota talteen lehden välissä oleva tilisiirto, josta löytyvät myös nämä lahjoitustiedot.

Lämmin kiitos lahjasta ja rukouksistasi. Jumalan siunausta sinulle.



Keräyslupa: Rahankeräyslupa nro. RA/2021/1202, voimassa 1.1.2022 alkaen toistaiseksi koko Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta.

AINA
TUOREITA
UUTISIA

Tilaa työntekijöidemme uutiskirjeet:
kansanlahetyks.fi



Annan isoäiti pääsi irti painajaisistaan

Isoäiti heräsi kauhuissaan keskellä yötä kylmänhiki otsalla helmeillen. Jälleen ker-
ran sama painajainen oli vavahduttanut
häntä sydänjuuria myöten. Tuo painajainen,
jossa kauhea demoni kiusasi ja kidutti häntä.

Isoäiti oli koko elämänsä ajan suoritta-
nut monia rituaaleja ja uhrannut uhreja,
maksanut niistä sievoisen summankin.
Kaiken tämän hän oli tehnyt, jotta varmis-
taisi itselleen ja perheelleen rahaa ja ruokaa,
menestystä ja terveyttä, suojan onnetto-
muuksilta – ja niin, suojan pahoilta hengiltä.
Päivä toisensa jälkeen hän oli tehnyt kaiken
sen mukaan, mitä edelliset sukupolvet olivat
hyväksi havainneet.

Toisin oli hänen lapsenlapsensa **Annan**
(nimi muutettu) laita. Anna oli muuttanut
kaupunkiin ja aloittanut opintonsa. Siellä
hän oli tavannut ihmisiä, jotka uskoivat
"johonkin Jeesukseen". Annakin oli alkanut

seurata tuota uutta uskoa. Hän ei enää suos-
tunut tekemään perinteisiä rituaaleja per-
heensä kanssa. Monesti Anna oli yrittänyt
kertoa isoäidille Jeesuksen voimasta, mutta
sellaista puhetta tämä ei halunnut kuunnella.

Jeesus puhuu kotikylän kieltä

Eräänä päivänä Anna toi kaupungista tul-
lessaan mukanaan uuden elokuvan. Hän
oli saanut sen ystäviltään, jotka kuulemma
käänsivät jotakin tärkeää kirjaa kotikylän
kielelle. Mutta sehän nyt ei voinut pitää
paikkaansa, isoäiti ajatteli. Eihän kylän
kieltä voinut kukaan kirjoittaa. Se oli vain
yksinkertaisten maalaisten murre, ei kirja-
viisaiden kieli.

Anna laittoi elokuvan pyörimään. Yht-
äkkiä ruudulle ilmestyi mies. Se Jeesus, josta
Anna oli kertonut. Ja Jeesus puhui kotikylän
kieltä! Isoäiti oli ihmeissään. Mutta eniten
häntä hämmästytti itse Jeesus. Niin paljon,
että hän halusi katsoa elokuvan uudelleen ja
uudelleen.

Mutta nämä painajaiset! Yö toisensa jäl-
keen ne saivat isoäidin edelleen kauhun val-
taan. Eräänä yönä, kun demoni taas piinasi

häntä, Jeesus ilmestyi uneen ja tuli isoäidin
ja demonin väliin. Siinä silmänräpäyksessä
paha henki pakeni peloissaan pois. Eikä pai-
najainen enää koskaan palannut. Jeesuksen
lähellä isoäidin sydämen valtasi rauha.

Herättyään isoäiti julisti Annalle: "Nyt
minä tiedän, että Jeesus on todellakin elävä
taivaan Jumala! Minä tiedän, että hän on
kaikkein suurin!"

Isoäiti ymmärsi myös, että koska Jeesus
oli hänen puolellaan, hänen ei enää tarvinnut
rituaalien avulla varmistella onnea ja
turvaa. Hän kielsi sukulaisiaankin tekemästä
mitään perinteisiä rituaaleja hautajaisissaan,
kun niiden aika kerran koittaisi.

Tämä on aivan ennenkuulumatonta
Annan ja isoäidin kansan keskuudessa.
Mutta isoäiti tietää, että Jeesuksessa hänellä
on ikuinen turva, jonka varaan hän voi jät-
tää itsensä niin tässä elämässä kuin tulevas-
sakin. Jeesus on suurin!

*Kirjoittaja työskentelee raamatunkäännöstyössä
aasialaisen vähemmistökansan hyväksi.*

*Turvallisuussyistä työntekijämme työskentelevät
maan ulkopuolella, eikä heidän nimiään mainita.*



Kirjeitä tiskin alta -podcastimme antaa äänen
äänettäville. Kirjeet vievät kuulijan maihin, joista
ei voida julkisesti puhua. Kuuntele: [klmedia.fi/
podcastit/kirjeita-tiskin-alta/](http://klmedia.fi/podcastit/kirjeita-tiskin-alta/).

Käännöstyössä vainottujen kanssa

Kaksi työntekijäämme tekee raamatunkäännöstyötä aasialaiselle vähemmistökansalle, jonka kris-
tityt kokevat vainoa ja syrjintää.

Työntekijämme tukevat paikallisia kristittyjä, jotka kääntävät Raamattua omalle kielelleen vai-
nonkin uhalla. Varsinaisen käännöstyön lisäksi työhön kuuluu muun muassa paikallisten kääntäjien
perehdyttäminen sisältökysymyksiin, käännösperiaatteisiin ja teknisiin valmiuksiin. Lisäksi Raamatun
käyttöä edistetään tuottamalla äänitteitä ja filmejä.

– Tässä työssä aivan ihaninta on nähdä, kun jonkun ihmisen elämä muuttuu. Kuinka pelon tilalle
tulee rauha. Ja kuinka uusi toivo tuo valon ihmisen elämään – niin kuin Annan mummulle, työnte-
kijämme kertoo.